

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากการนำข้อมูลลูกค้าสินเชื่อของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ มาศึกษาวิเคราะห์โดยวิธีโพรบิท(probit analysis)ตามแบบจำลองที่กำหนด ได้ผลการศึกษาดังนี้

4.1 ลักษณะของตัวอย่างที่ศึกษา

มีลักษณะปัจจัยที่มีหน่วย สามารถนับจำนวนได้คือ อายุ ประสบการณ์การในการใช้เงินกู้สถาบันการเงิน จำนวนสถาบันการเงินที่ใช้ และระยะเวลาที่เป็นหนี้ (ตารางที่ 4.1) เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยในกลุ่มลูกหนี้ทั้ง 3 กลุ่มคือ กลุ่มลูกหนี้ชำระคืนตามข้อตกลง กลุ่มลูกหนี้ผิดข้อตกลงและกลุ่มลูกหนี้ทั้งหมด พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับอายุ จำนวนสถาบันการเงินที่ใช้และระยะเวลาที่เป็นหนี้ ในทุกกลุ่มลูกหนี้ มีค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุดและต่ำสุดที่ไม่แตกต่างกันมากนัก ยกเว้นปัจจัยที่เป็นประสบการณ์ในการใช้เงินกู้สถาบันการเงิน ในกลุ่มลูกหนี้ชำระตามข้อตกลง มีประสบการณ์เฉลี่ยเท่ากับ 7.55 ปี สูงกว่ากลุ่มลูกหนี้ผิดนัด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเพียง 5.53 ปี ซึ่งค่าเฉลี่ยของลูกหนี้ทั้งหมดเท่ากับ 6.69 ปี อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของปัจจัยต่าง ๆ นั้น สามารถอธิบายรายละเอียดได้ 4 ประเด็น คือ

4.1.1 กลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะส่วนตัวของลูกหนี้

จากตารางที่ 4.2 เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะปัจจัยต่างๆ ในทุกกลุ่มลูกหนี้ พบว่า ปัจจัยอายุของผู้กู้ (C_1) ในทุกกลุ่มลูกหนี้ ลูกหนี้ที่มีอายุ ตั้งแต่ 49 ปีลงมา มีอยู่ประมาณร้อยละ 88 ของลูกหนี้แต่ละกลุ่ม วิเคราะห์ถึงปัจจัยที่เกี่ยวกับวุฒิการศึกษา (C_2) พบว่า ในกลุ่มลูกหนี้ชำระคืนตามข้อตกลง มีลูกหนี้ที่มีวุฒิการศึกษาดั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 66.2 ของลูกหนี้ในกลุ่ม ซึ่งมากกว่ากลุ่มลูกหนี้ผิดข้อตกลงซึ่งมีเพียงร้อยละ 43.3 ส่วนการวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นประสบการณ์ในการใช้เงินกู้สถาบันการเงิน (C_3) พบว่า ลูกหนี้ที่มีประสบการณ์ในการใช้เงินกู้สถาบันการเงินมานาน 1-5 ปีนั้น ในกลุ่มลูกหนี้ผิดข้อตกลง มีลูกหนี้ที่มีประสบการณ์ดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 63.3 ของลูกหนี้ในกลุ่มนี้

ตารางที่ 4.1 แสดง อายุ ประสบการณ์ในการใช้เงินกู้สถาบันการเงิน จำนวนสถาบันการเงินที่เป็นหนี้ และ ระยะเวลาที่เป็นหนี้ ของลูกค้าของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ในเขตจังหวัดเชียงใหม่

ลักษณะปัจจัย	สัญลักษณ์	ลูกค้าชำระตามข้อตกลง				ลูกค้าชำระผิดข้อตกลง				รวมลูกหนี้ทั้งหมด			
		ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
อายุ (ปี)	C1	39.81	7.97	25	58	39.58	7.96	25	59	39.71	7.94	25	59
ประสบการณ์ในการใช้เงินกู้สถาบันการเงิน (ปี)	C3	7.55	6.59	0	30	5.53	5.43	0	30	6.69	6.19	0	30
จำนวนสถาบันการเงินที่เป็นหนี้ (แห่ง)	S2	2.18	1.14	1	5	2.23	1.03	1	6	2.20	1.09	1	6
ระยะเวลาเป็นหนี้ (เดือน)	A2	16.59	9.08	1	50	19.85	9.80	1	64	17.99	9.50	1	64
รวม		จำนวนลูกหนี้ 80 ราย				จำนวนลูกหนี้ 60 ราย				จำนวนลูกหนี้ 140 ราย			

ที่มา:จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.2 แสดงลักษณะส่วนตัวของลูกหนี้ (debtor characteristic) ในเรื่อง อายุ การศึกษา ประสบการณ์การใช้เงินกู้สถาบันการเงิน และการมีชีวิตอยู่ ของลูกหนี้ของ บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ในเขตจังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัย(ลักษณะ)	รายละเอียดลักษณะ	ลูกหนี้ชำระตามข้อตกลง		ลูกหนี้ชำระผิดข้อตกลง		รวมลูกหนี้ทั้งหมด	
		ราย	%	ราย	%	ราย	%
อายุ (C ₁)	<30 ปี 30-39 ปี 40-49 ปี ≥50 ปี	11	13.8	7	11.7	18	12.9
		25	31.3	22	36.7	47	33.6
		35	43.8	24	40.0	59	42.1
		9	11.3	7	11.7	16	11.4
	80	100	60	100	140	100	
การศึกษา (C ₂)	มัธยมศึกษาลงมา > มัธยม - <ปริญญาตรี ปริญญาตรีขึ้นไป	15	18.8	15	25.0	30	21.4
		12	15.0	19	31.7	31	22.2
		53	66.2	26	43.3	79	56.4
		80	100	60	100	140	100
ประสบการณ์.เงินการใช้เงินกู้สถาบันการเงิน (C ₃)	ไม่มีประสบการณ์ 1-5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี 16-20 ปี ≥21 ปี	12	15.0	8	13.3	20	14.3
		30	37.5	38	63.3	68	48.6
		23	28.8	9	15.0	32	22.9
		9	11.3	1	1.7	10	7.1
		3	3.8	3	5.0	6	4.3
		3	3.8	1	1.7	4	2.9
		80	100	60	100	140	100
การมีชีวิตอยู่ (C ₄)	มีชีวิต ไม่มีชีวิต	80	100	46	76.7	126	90
		-	-	14	23.3	14	10
		80	100	60	100	140	100

ที่มา : จากการสำรวจ

แต่ในกลุ่มลูกหนี้ชำระคืนตามข้อตกลง มีลูกหนี้ที่มีประสิทธิภาพดังกล่าวเพียงร้อยละ 37.5 และเมื่อคิดโดยรวมแล้วมีลูกหนี้ที่มีประสิทธิภาพ 1-5 ปีคิดเป็นร้อยละ 48.6 ของลูกหนี้ทั้งหมด เมื่อวิเคราะห์ถึงลูกหนี้ที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นไปอีกคือลูกหนี้ที่มีประสิทธิภาพอยู่ในช่วง 11-15 ปี พบว่า กลุ่มลูกหนี้ชำระคืนตามข้อตกลงมีลูกหนี้ในกลุ่มนี้สูงถึงร้อยละ 11.3 ในขณะที่กลุ่มลูกหนี้ผิดข้อตกลงมีลูกหนี้เพียงร้อยละ 1.7 และเมื่อคิดโดยรวมแล้วมีลูกหนี้ที่มีประสิทธิภาพ 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.1 ผลการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่เกี่ยวกับการมีชีวิตอยู่ (C₁) พบว่า กลุ่มชำระคืนตามข้อตกลงมีชีวิตอยู่ร้อยละ 100 กลุ่มลูกหนี้ชำระผิดข้อตกลงมีชีวิตอยู่ร้อยละ 76.7 และเมื่อคิดโดยรวมลูกหนี้มีชีวิตร้อยละ 90

4.1.2 กลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะทางสังคมของลูกหนี้

จากตารางที่ 4.3 เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะปัจจัยต่างๆ ในทุกกลุ่มลูกหนี้ พบว่า ปัจจัยที่เป็นสถานะสมรส (S₁) ทุกกลุ่มลูกหนี้ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก การวิเคราะห์ถึงปัจจัยจำนวนสถาบันการเงินที่ใช้ (S₂) พบว่า ในการใช้บริการสินเชื่อกับสถาบันการเงินหลายแห่งพร้อมกัน ตั้งแต่ 2 แห่ง ขึ้นไปในทุกกลุ่มลูกหนี้มีความใกล้เคียงกันยกเว้น การใช้สถาบันการเงินพร้อมกัน 3 แห่ง ในกลุ่มลูกหนี้ผิดข้อตกลงจะมีลูกหนี้ที่ใช้สถาบันการเงินพร้อมกัน 3 แห่งสูงถึงร้อยละ 30 ในขณะที่ในกลุ่มลูกหนี้ชำระตามข้อตกลงมีลูกหนี้ดังกล่าวเพียงร้อยละ 18.8 แต่โดยรวมแล้วมีลูกหนี้ร้อยละ 23.6 ที่มีการใช้สถาบันการเงิน 3 แห่งพร้อมกัน ส่วนการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่เกี่ยวกับการถูกดำเนินคดี (S₃) พบว่าลูกหนี้ในกลุ่มลูกหนี้ชำระตามข้อตกลงทุกรายไม่เคยถูกดำเนินคดี แต่ลูกหนี้ในกลุ่มลูกหนี้ผิดข้อตกลงมีการถูกดำเนินคดีร้อยละ 16.7 แต่โดยรวมแล้วลูกหนี้ถูกดำเนินคดีร้อยละ 7.1 สำหรับวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่เกี่ยวกับจำนวนอาชีพที่ประกอบการ (S₄) พบว่าลูกหนี้ในนี้ทุกกลุ่มไม่มีความแตกต่างกันมากนัก

4.1.3 กลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะเงื่อนไขข้อตกลงบริษัทผู้ให้กู้กับลูกหนี้

จากตารางที่ 4.4 เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะปัจจัยต่างๆ ในลูกหนี้ทุกกลุ่ม พบว่า ปัจจัยที่เป็นอัตราส่วนภาระหนี้เงินต้นที่เหลือต่อวงเงินกู้ที่ได้รับ (A₁) อัตราส่วนภาระหนี้ที่เหลือส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงร้อยละ 90-99 ของวงเงินกู้ที่ได้รับ โดยในกลุ่มลูกหนี้ชำระตามข้อตกลงมีลูกหนี้ที่มีภาระเงินต้นที่เหลืออยู่ในช่วงร้อยละ 90-99 คิดเป็นร้อยละ 46.2 ของกลุ่ม ในขณะที่ในกลุ่มลูกหนี้ผิดข้อตกลงมีลูกหนี้ในระดับเดียวกันนี้ร้อยละ 65 ซึ่งสูงกว่า แต่โดยรวมแล้วลูกหนี้ที่ยังมีภาระเงินต้นค้างเหลืออยู่ในระดับร้อยละ 90-99 มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 54.3 ของลูกหนี้ทั้งหมด เมื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่เป็นระยะเวลาที่เป็นหนี้ (A₂) พบว่า ระยะเวลาที่เป็นหนี้ของลูกหนี้ในทุกกลุ่มลูกหนี้ส่วนใหญ่จะนานไม่เกิน 36 เดือน ลูกหนี้ที่เป็นหนี้มานานอยู่ในช่วง 13-24 เดือนจะมีอัตราสูงสุดในลูกหนี้แต่ละกลุ่ม ลูกหนี้ที่เป็นหนี้มานานไม่เกิน 12 เดือน

ตารางที่ 4.3 แสดงลักษณะทางสังคมของลูกหนี้ (social factors) ในเรื่อง สถานะสมรส จำนวนสถาบันการเงินที่เป็นหนี้ การถูกดำเนินคดี การประกอบอาชีพ ของลูกหนี้ ของบริษัทเงินทุนและบริษัทประกันภัยเงินกู้ในเขตจังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัย(สัญลักษณ์)	รายละเอียดลักษณะ	ลูกหนี้ชำระตามข้อตกลง			ลูกหนี้ชำระผิดข้อตกลง			รวมลูกหนี้ทั้งหมด		
		ราย	%	%สะสม	ราย	%	%สะสม	ราย	%	%สะสม
สถานะสมรส (S ₁)	คงเดิม เปลี่ยนแปลง	67	83.8	83.8	49	81.7	81.7	116	82.9	82.9
		13	16.2	100	11	18.3	100	24	17.1	100
		80	100	-	60	100	-	140	100	-
จำนวนสถาบันการเงินที่เป็นหนี้ (S ₂)	1 แห่ง 2 แห่ง 3 แห่ง 4 แห่งขึ้นไป	27	33.8	33.8	16	26.7	26.7	43	31.7	30.7
		27	33.7	67.5	21	35.0	61.7	48	34.3	65.0
		15	18.8	86.3	18	30.0	91.7	33	23.6	88.6
		11	13.7	100	5	8.3	100	16	11.4	100
		80	100	-	60	100	-	140	100	-
การถูกดำเนินคดี (S ₃)	ไม่ถูกดำเนินคดี เคยถูกดำเนินคดี	80	100	100	50	83.3	83.3	130	92.9	92.9
		-	-	100	10	16.7	100	10	7.1	100
การประกอบอาชีพ (S ₄)	1 อาชีพ > 1 อาชีพ	80	100	-	60	100	-	140	100	-
		46	57.5	57.5	33	55.0	55.0	79	56.4	56.4
		34	42.5	100	27	45.0	100	61	43.6	100
		80	100	-	60	100	-	140	100	-

ที่มา : จากการศึกษา

ตารางที่ 4.4 แสดงลักษณะปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเงื่อนไขข้อตกลงบริษัทกับลูกหนี้ (conditional agreement factors) ในเรื่อง อัตราส่วนการระดมเงินทุนต่อวงเงินกู้ ระยะเวลา
เป็นหนี้ อัตราส่วนวงเงินกู้ที่ได้รับต่อวงเงินกู้ที่อัตราส่วนวงเงินกู้ต่อราคาประเมินหลักประกัน และการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ ของลูกค้าของ
บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ในเขตจังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัย(ตัวลักษณะ)	รายละเอียดลักษณะ	ลูกหนี้ชำระตามข้อตกลง		ลูกหนี้ชำระผิดข้อตกลง		รวมลูกหนี้ทั้งหมด	
		ราย	%	ราย	%	ราย	%
อัตราส่วนการระดมเงินทุนต่อวงเงินกู้ที่ได้รับ (A ₁)	< 50 % 50-59 % 60-69 % 70-79 % 80-89 % 90-99 % 100 %	7	8.8	2	3.3	9	6.4
		5	6.2	2	3.4	7	5.0
		3	3.8	1	1.6	4	2.9
		11	13.7	-	8.3	11	7.9
		7	8.8	1	1.7	8	5.7
		37	46.2	39	65.0	76	54.3
		10	12.5	15	25.0	25	17.9
ระยะเวลาเป็นหนี้ (A ₂)	1-12 เดือน 13-24 เดือน 25-36 เดือน 37-48 เดือน 49-60 เดือน > 60 เดือน	80	100	60	100	140	100
		31	38.8	11	18.3	42	30.0
		36	45.0	36	60.0	72	51.4
		12	15.0	10	16.7	22	15.7
		-	-	2	3.3	2	1.4
		1	1.2	-	98.3	1	0.7
		-	-	1	100	1	0.7
อัตราส่วนวงเงินกู้รวมที่ได้รับอนุมัติต่อวงเงินกู้ที่ขอกู้ตอนเริ่มแรก (A ₃)	< 100 % ≥ 100 %	80	100	60	100	140	100
		20	25	25	41.7	45	32.1
		60	75	35	58.3	95	67.9
		80	100	60	100	140	100

ตารางที่ 4.4 (ต่อ) แสดงลักษณะปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเงื่อนไข (conditional agreement factors) ในเรื่อง อัตราส่วนภาระหนี้เงินต้นต่อวงเงินกู้ ระยะเวลาก่อนหน้านี้ อัตราส่วนวงเงินกู้ที่ได้รับต่อวงเงินกู้ที่ขอ อัตราส่วนวงเงินกู้ต่อราคาประเมินหลักประกัน และการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ ของลูกค้าของ บริษัทเงินทุนและบริษัทหลักทรัพย์ในเขตจังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัย(ตัวลักษณะ)	รายละเอียดลักษณะ		ลูกค้าชำระตามข้อตกลง		ลูกค้าชำระผิดข้อตกลง		รวมลูกหนี้ทั้งหมด	
	ราย	%	ราย	%	ราย	%	ราย	%
อัตราส่วนวงเงินกู้รวมที่ได้รับอนุมัติต่อราคาประเมินหลักประกันเงินกู้ (A ₁)	< 50 %	16	20.0	5	8.3	21	15.0	15.0
	50-59 %	8	10.0	7	11.7	15	10.7	25.7
	60-69 %	23	28.8	12	20.0	35	25.0	50.7
	70-79 %	14	17.5	17	28.3	31	22.1	72.9
	80-89 %	11	13.7	15	25.0	26	18.6	91.4
	90-99 %	2	2.5	-	-	2	1.4	92.9
	≥ 100 %	6	7.5	4	6.7	10	7.1	100
		80	100	60	100	140	100	-
การใช้เงินกู้ตรงตามวัตถุประสงค์ (A ₂)	ตรงตามวัตถุประสงค์	73	91.3	27	45	100	71.4	71.4
	ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์	7	8.8	33	55	40	28.6	100
		80	100	60	100	140	100	-

ที่มา : จากการศึกษา

ในกลุ่มลูกหนี้ชำระตามข้อตกลงมีลูกหนี้คิดเป็นร้อยละ 38.8 ซึ่งสูงกว่าในกลุ่มลูกหนี้ผิดข้อตกลงซึ่งมีลูกหนี้เพียงร้อยละ 18.3 แต่ลูกหนี้ที่เป็นหนี้มานาน 13-24 เดือนในกลุ่มลูกหนี้ชำระตามข้อตกลงมีลูกหนี้คิดเป็นร้อยละ 45 กลับน้อยกว่าลูกหนี้ในกลุ่มลูกหนี้ผิดข้อตกลง ซึ่งมีลูกหนี้ที่เป็นหนี้มานาน 13-24 เดือนสูงถึงร้อยละ 60 ของจำนวนลูกหนี้ในกลุ่ม ผลวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่เป็นอัตราส่วนวงเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติต่อวงเงินกู้ที่ขอตอนเริ่มแรก (A_3) พบว่า ในกลุ่มลูกหนี้ชำระตามข้อตกลงมีลูกหนี้ที่ได้รับอนุมัติวงเงินกู้เต็มจำนวนตามที่ขอคิดเป็นร้อยละ 75 ของกลุ่ม ซึ่งสูงกว่าลูกหนี้ในกลุ่มลูกหนี้ผิดข้อตกลงที่ได้รับอนุมัติวงเงินกู้เต็มจำนวนตามที่ขอเพียงร้อยละ 58.3 ของกลุ่ม ถ้าคิดเป็นลูกหนี้โดยรวมแล้ว ลูกหนี้จะได้รับอนุมัติวงเงินกู้เต็มจำนวนตามที่ขอ คิดเป็นร้อยละ 67.9 ของลูกหนี้ทั้งหมด ส่วนวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่เกี่ยวกับอัตราส่วนวงเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติต่อราคาประเมินหลักประกัน (A_4) พบว่า ลูกหนี้ในทุกกลุ่มส่วนใหญ่จะมีอัตราส่วนวงเงินกู้ต่อราคาประเมินหลักประกันอยู่ในช่วงอัตราส่วนร้อยละ 80-89 ซึ่งแต่ละกลุ่มลูกหนี้ไม่แตกต่างกันมากนัก สำหรับวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่เกี่ยวกับการใช้เงินกู้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ (A_5) พบว่า ลูกหนี้ในกลุ่มชำระตามข้อตกลงมีลูกหนี้ใช้เงินกู้ตรงตามวัตถุประสงค์สูงถึงร้อยละ 91.3 ซึ่งสูงกว่าลูกหนี้ในกลุ่มลูกหนี้ผิดข้อตกลงที่มีการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์เพียงร้อยละ 45 ถ้าพิจารณาในกลุ่มลูกหนี้รวม การใช้เงินตามวัตถุประสงค์คิดเป็นร้อยละ 71.4 ของลูกหนี้ทั้งหมด

4.1.4 กลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะความสามารถของลูกหนี้

จากตารางที่ 4.5 เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะปัจจัยต่างๆ ในลูกหนี้ทุกกลุ่มพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับความแตกต่างรายได้จริงกับรายได้พยากรณ์จากคำขอสินเชื่อ (D_1) ในกลุ่มลูกหนี้ชำระตามข้อตกลงนั้น มีลูกหนี้ที่มีรายได้จริงมากกว่ารายได้พยากรณ์คิดเป็นร้อยละ 7.5 ส่วนในกลุ่มลูกหนี้ชำระผิดข้อตกลงไม่มีลูกหนี้ที่มีรายได้จริงมากกว่ารายได้พยากรณ์เลย สำหรับในกรณีที่ลูกหนี้มีรายได้จริงเท่ากับรายได้พยากรณ์นั้น พบว่าในกลุ่มลูกหนี้ชำระตามข้อตกลง มีลูกหนี้ที่มีรายได้จริงเท่ากับรายได้พยากรณ์คิดเป็นร้อยละ 67.5 ในขณะที่กลุ่มลูกหนี้ผิดข้อตกลงมีเพียงร้อยละ 15 ในกรณีที่ลูกหนี้มีรายได้จริงน้อยกว่ารายได้พยากรณ์ ในกลุ่มลูกหนี้ผิดข้อตกลงมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 85 ในขณะที่กลุ่มลูกหนี้ชำระตามข้อตกลงมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 25 การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวกับการเตรียมทรัพย์สินเพื่อขายชำระหนี้ (D_2) พบว่า ลูกหนี้ในกลุ่มลูกหนี้ผิดข้อตกลง รอขายทรัพย์สินเพื่อชำระหนี้มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 83.3 ในขณะที่ลูกหนี้ในกลุ่มลูกหนี้ชำระตามข้อตกลงมีเพียงร้อยละ 55 ผลการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่เกี่ยวกับหนี้สินนอกระบบสถาบันการเงิน (D_3) พบว่า ในกลุ่มลูกหนี้ชำระตามข้อตกลง มีลูกหนี้ที่ไม่มีภาระหนี้สินนอกระบบสถาบันการเงินคิดเป็นร้อยละ 90 ในขณะที่ในกลุ่มลูกหนี้ผิดข้อตกลง มีลูกหนี้ที่ไม่มีภาระหนี้สินนอกระบบเพียงร้อยละ 21.7

ตารางที่ 4.5 แสดงลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความสามารถของลูกหนี้ (debtor capacity factors) ในเรื่อง ผิดต่างรายได้จริงกับรายได้พยากรณ์ ทรัพย์สินที่เตรียมไว้ขายเพื่อชำระหนี้ และ หนี้สินนอกระบบสถาบันการเงิน ของลูกค้าของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ในเขตจังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัย(ตัวลักษณะ)	รายละเอียดลักษณะ	ลูกหนี้ชำระตามข้อตกลง			ลูกหนี้ชำระผิดข้อตกลง			รวมลูกหนี้ทั้งหมด		
		ราย	%	%สะสม	ราย	%	%สะสม	ราย	%	%สะสม
ผลต่างรายได้จริงกับรายได้พยากรณ์จากค่าขอสินเชื่อก่อนผู้ (D ₁)	จริง < พยากรณ์	20	25.0	25.0	51	85.0	85.0	71	50.7	50.7
	จริง = พยากรณ์	54	67.5	92.5	9	15.0	100	63	45.0	95.7
	จริง > พยากรณ์	6	7.5	100	-	-	100	6	4.3	100
ทรัพย์สินที่เตรียมไว้เพื่อชำระหนี้ (D ₂)	ไม่มีขายทรัพย์สิน	80	100	-	60	100	-	140	100	-
	รองขายทรัพย์สิน	36	54.0	45.0	10	16.7	16.3	46	32.9	32.9
	รอขายทรัพย์สิน	44	55.0	100	50	83.3	100	94	67.1	100
หนี้สินนอกระบบสถาบันการเงิน (D ₃)	ไม่มีหนี้สิน	80	100	-	60	100	-	140	100	-
	มีหนี้สิน	72	90	90	13	21.7	21.7	85	60.7	60.7
		8	10	100	47	78.3	100	55	39.7	100
	80	100	-	60	100	-	140	100	-	

ที่มา : จากการศึกษา

4.2 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกค้าของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ในเขตจังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาพบว่ามีเพียง 6 ปัจจัยเท่านั้น ที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้คืนเงินกู้ของลูกค้าอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับต่างๆ กันดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกค้าบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ในเขตจังหวัดเชียงใหม่

ชื่อตัวแปร	สัญลักษณ์	Regression Coeff.	Standard Error	Coeff./S.E (t-ratio)
ประสบการณ์ใช้เงินกู้สถาบันการเงิน	C ₃	0.00747	0.00316	2.36343 ***
การประกอบอาชีพ	S ₄	-1.57283	0.51135	-3.07584 ****
อัตราส่วนภาระหนี้เงินต้นต่อวงเงินกู้ที่ได้รับ	A ₁	-0.01732	0.00979	-1.76868 **
การใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์	A ₅	1.92514	0.46387	4.15021 ****
อัตราส่วนผลต่างรายได้จริงกับรายได้พยากรณ์จากค่าขอสินเชื่อก่อนผู้ต่อรายได้พยากรณ์	D ₁	0.32677	0.23100	1.41458 *
หนี้สินนอกระบบสถาบันการเงิน	D ₃	2.44863	0.46839	5.22773 ****
Chi Square = 140.492 DF 129 Sample size 140				

หมายเหตุ : **** , *** , ** , * มีนัยสำคัญ ณ ระดับ $\alpha = 0.005$, $\alpha = 0.01$, $\alpha = 0.05$, $\alpha = 0.10$ ตามลำดับ

4.2.1 กลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะส่วนตัวของลูกหนี้ (C₁)

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกหนี้ ในกลุ่มปัจจัยนี้ มีเพียงปัจจัยเดียวคือ ประสิทธิภาพในการใช้เงินกู้กับสถาบันการเงิน(C₁) กล่าวคือ η ที่ระดับนัยสำคัญ α เท่ากับ 0.01 ค่า t-ratio ที่คำนวณได้เท่ากับ 2.36343 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า t-ratio มีจุดวิกฤต (2.326) แสดงว่าประสิทธิภาพในการใช้เงินกู้สถาบันการเงิน(หน่วยเป็นปี) มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกหนี้ เนื่องจากมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอธิบายมีค่าเป็นบวก แสดงว่าลูกหนี้ที่มีประสิทธิภาพในการใช้เงินกู้กับสถาบันการเงินมาก่อนยิ่งนานหลายปีก็ยังมีโอกาสความเป็นไปได้มากยิ่งขึ้น ที่จะสามารถชำระคืนเงินกู้ได้ดีกว่า ลูกหนี้รายที่มีประสิทธิภาพน้อยปีกว่า ทั้งนี้เพราะว่าการที่ลูกหนี้มีประสิทธิผลในการใช้เงินกู้สถาบันการเงินมาเป็นเวลานานก็ถือว่าเป็นผู้ที่ได้รับความเชื่อถือจากสถาบันการเงินมานานเช่นกัน และลูกหนี้จะ ได้รู้ระเบียบประเพณีปฏิบัติของสถาบันการเงินเป็นอย่างดี ได้ทราบว่าการเป็นลูกหนี้ที่ดีควรจะดำเนินการอย่างไร ดังนั้นผู้ที่มีประสิทธิภาพมานาน จึงเสมือนเป็นการเตรียมตัวเป็นลูกหนี้ที่ดีได้ก่อนผู้ที่มีประสิทธิภาพน้อยกว่า จึงส่งผลให้ความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ได้ดี

4.2.2 กลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะสังคมของลูกหนี้ (S₁)

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกหนี้ ในกลุ่มปัจจัยนี้ มีเพียงปัจจัยเดียวคือ การประกอบอาชีพ (S₁) กล่าวคือ η ที่ระดับนัยสำคัญ α เท่ากับ 0.005 ค่า t-ratio ที่ t-ratio ที่คำนวณได้เท่ากับ -3.07584 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า t-ratio ที่จุดวิกฤต (2.576) แสดงว่า จำนวนของประเภทอาชีพที่ทำ มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกหนี้ ในการตั้งสมมติฐานเพื่อการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดให้ ลูกหนี้ที่ประกอบอาชีพเพียงประเภทเดียวเป็นตัวแปรหุ่นที่มีค่า เท่ากับ 1 ถ้าเป็นอย่างอื่น เท่ากับ 0 หรือนั่นคือถ้าประกอบอาชีพ 2 อย่างขึ้นไปกำหนดให้ เท่า 0 ผลการศึกษาได้ค่าสัมประสิทธิ์ออกมาเป็นค่าลบ แสดงว่า ลูกหนี้ที่ทำการประกอบอาชีพหลายอาชีพจะมีความเป็นไปได้ที่สามารถจะชำระคืนเงินกู้ได้ดีกว่าลูกหนี้ที่ทำอาชีพเดียวเท่านั้น เมื่อพิจารณาเหตุผลประกอบแล้วก็เพราะว่าลูกหนี้ที่ทำอาชีพเพียงอย่างเดียวนั้นมีความเสี่ยงจากการประกอบอาชีพสูงมากเพราะไม่มีอาชีพอื่นๆเสริมอยู่เลย ในทางเป็นจริงการประกอบอาชีพก็ต้องพบกับความเสี่ยงหรือปัญหาอยู่ทุกๆด้าน เช่น วัตถุดิบ แรงงาน เทคนิคการผลิต การตลาด สิ่งแวดล้อม การเมือง สังคม และอื่นๆอีกมากมายซึ่งความเสี่ยงทุกๆด้านก็พร้อมที่จะเกิดขึ้น เมื่อเกิดขึ้นก็ต้องสร้างปัญหาในการชำระคืนเงินกู้ของลูกหนี้อย่างแน่นอนถ้าลูกหนี้ที่ประกอบอาชีพเพียงอย่างเดียว แต่ถ้าทำอาชีพหลายอย่างพร้อมกันหรือเสริมกันไป ก็จะเป็นการกระจายความเสี่ยง อาชีพหนึ่งอาจจะมิอาจได้พอที่จะแก้ปัญหาให้กับอีกอาชีพหนึ่งได้ จึงส่งผล

ให้การชำระคืนเงินกู้เป็นไปได้ตามข้อตกลงจากการศึกษาครั้งนี้จึงบ่งบอกได้ว่า การประกอบอาชีพหลายอาชีพเสริมกัน ส่งผลให้มีความสามารถชำระคืนเงินกู้ดีกว่าการประกอบอาชีพเพียงอย่างเดียว

4.2.3 กลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะเงื่อนไขข้อตกลงบริษัทกับลูกหนี้ (A_4)

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกหนี้ ในกลุ่มปัจจัยนี้คือ อัตราส่วนภาระหนี้เงินต้นต่อวงเงินกู้ที่ได้รับ (A_4) และ การใช้เงินกู้ตรงตามวัตถุประสงค์ (A_5) โดยมีรายละเอียดผลการศึกษาดังนี้

อัตราส่วนภาระหนี้เงินต้นต่อวงเงินกู้ที่ได้รับ (A_4) ณ ที่ระดับนัยสำคัญ α เท่ากับ 0.05 ค่า t-ratio ที่คำนวณได้เท่ากับ -1.76868 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า t-ratio ที่จุดวิกฤต (1.645) แสดงว่าสัดส่วนภาระหนี้เงินต้นต่อวงเงินกู้ที่ได้รับ (หน่วยเป็นร้อยละ) มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกหนี้ มีสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอธิบายมีค่าเป็นลบ แสดงว่าอัตราส่วนภาระหนี้เงินต้นต่อวงเงินกู้ของลูกหนี้สูงขึ้น จะมีความเป็นไปได้ที่ทำให้ความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกหนี้ลดลง หรือในทางตรงข้าม ถ้าสัดส่วนภาระหนี้เงินต้นต่อวงเงินกู้ของลูกหนี้ลดลง ก็จะมีผลทำให้การชำระคืนเงินกู้เป็นไปได้ตามข้อตกลงมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะว่าการชำระหนี้คืนสถาบันการเงินโดยทั่วไป เงินที่ชำระหนี้จะแบ่งชำระดอกเบี้ยก่อนส่วนที่เหลือจึงจะชำระเงินต้น การชำระคืนเงินต้น จะชำระเท่าจำนวนที่ได้ตกลงกันไว้ หรือชำระมากกว่าจำนวนที่ตกลงกันก็ได้ ลูกหนี้รายที่มีสัดส่วนภาระหนี้เงินต้นต่อวงเงินกู้เหลือน้อย แสดงให้เห็นถึง มีความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ได้ดี ชำระหนี้สม่ำเสมอ ยิ่งภาระหนี้คงเหลือน้อยลงก็ยิ่งมีความมุ่งมั่นจะให้หมดหนี้สิน จึงเป็นส่วนกระตุ้นให้ชำระหนี้คืนดีขึ้น ต่างกับลูกหนี้ที่ยังคงมีภาระหนี้เงินต้นค้างอยู่ในสัดส่วนที่สูง ลูกหนี้อาจจะเคยมีปัญหาในการชำระ ในช่วงที่ผ่านมา และก็อาจจะเป็นปัญหาในการชำระคืนในช่วงต่อไป ดังนั้นสัดส่วนภาระหนี้เงินต้นต่อวงเงินกู้ของลูกหนี้อย่างไรก็สูงขึ้นก็จะทำให้ความสามารถชำระหนี้คืนเงินกู้ลดลง

การใช้เงินกู้ตรงตามวัตถุประสงค์ (A_5) ณ ที่ระดับนัยสำคัญ α เท่ากับ 0.005 ค่า t-ratio มีค่ามากกว่าค่า t-ratio ที่จุดวิกฤต (2.576) แสดงให้เห็นว่าการใช้เงินตรงตามวัตถุประสงค์ (ตัวแปรหุ่น เท่ากับ 1) มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกหนี้ ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรมีค่าเป็นบวก หมายความว่า ยิ่งใช้เงินตรงตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้มากเท่าไรก็ยิ่งมีผลเพิ่ม โอกาสที่จะมีความสามารถในการชำระคืนเงินกู้มากขึ้นด้วย การใช้เงินตามวัตถุประสงค์เป็นตัวที่ต้องกำหนดในคำขอกู้เงินที่สำคัญมาก เพราะจะเป็นเกณฑ์ตัวแรกในการตัดสินใจของผู้ให้สินเชื่อ กล่าวคือ ถ้าคำขอกู้เงินมีวัตถุประสงค์ตรงกับนโยบายของบริษัทเงินทุนซึ่งจะเป็นผู้ให้กู้ บริษัทเงินทุนก็จะรับพิจารณาคำขอกู้นั้น แต่ถ้าคำขอกู้เงินมีวัตถุประสงค์ไม่ตรงกับนโยบายของบริษัทเงินทุนซึ่งจะเป็นผู้ให้กู้ บริษัทเงินทุนนั้นก็จะ

ปฏิเสธคำขอผู้ทันที แต่ถ้าบริษัทผู้ให้กู้ ได้ปล่อยเงินกู้ไปแล้ว การทบทวนติดตามสินเชื่อก็คจะเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ลูกหนี้ปฏิบัติตามข้อตกลง โดยเฉพาะเรื่องการใช้เงินตามวัตถุประสงค์ จะก่อให้เกิดรายได้เป็นไปตามที่ได้การพยากรณ์รายได้จากคำขอผู้ในตอนเริ่มแรกไว้แล้ว โอกาสที่จะชำระหนี้คืนจึงมีสูงมาก แต่ถ้านำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ ความไม่แน่นอนของรายได้ก็จะเกิดขึ้น จะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้คืนของลูกหนี้

4.2.4 กลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะความสามารถของลูกหนี้ (D₁)

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกหนี้ ในกลุ่มปัจจัยนี้คือ อัตราส่วนผลต่างรายได้จริงในปัจจุบันกับรายได้พยากรณ์จากคำขอสินเชื่อ ต่อรายได้พยากรณ์ (D₁) และหนี้สินนอกระบบสถาบันการเงิน (D₃) โดยมีรายละเอียดผลการศึกษาดังนี้

อัตราส่วนผลต่างรายได้จริงในปัจจุบันกับรายได้พยากรณ์จากคำขอสินเชื่อต่อรายได้พยากรณ์ (D₁) ณ ที่ระดับนัยสำคัญ α เท่ากับ 0.10 ค่า t-ratio ที่คำนวณได้เท่ากับ 1.41458 ซึ่งมีความมากกว่าค่า t-ratio ที่จุดวิกฤต(1.282)แสดงให้เห็นว่า อัตราส่วนผลต่างรายได้จริงในปัจจุบันกับรายได้พยากรณ์จากคำขอสินเชื่อก่อนผู้ต่อรายได้พยากรณ์ (หน่วยเป็นร้อยละ) มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกหนี้ รายได้พยากรณ์จากคำขอสินเชื่อก่อนผู้เงินนี้ เป็นรายได้ที่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อของสถาบันการเงินเป็นผู้คิด ประมาณจากโครงการธุรกิจหรืออาชีพที่ผู้ขอผู้เสนอมา เป็นรายได้ในอนาคตที่คาดว่าผู้ขอผู้จะได้รับในระหว่างที่ผู้ขอผู้เป็นหนี้อยู่ ดังนั้นเมื่ออนาคตมาเป็นปัจจุบัน ผู้ขอผู้ได้เป็นลูกหนี้แล้วจึงได้วิเคราะห์รายได้ปัจจุบันดูว่า เป็นไปตามที่เคยได้พยากรณ์ไว้หรือไม่ ผลการเปรียบเทียบรายได้จะได้ผลออกมา 3 ประการคือ รายได้จริงมากกว่ารายได้พยากรณ์ ผลต่างเป็นบวก รายได้จริงเท่ากับรายได้พยากรณ์ผลต่างเป็นศูนย์ และรายได้จริงน้อยกว่ารายได้พยากรณ์ ผลต่างจะเป็นค่าลบ จากการคำนวณ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอธิบายมีค่าเป็นบวก จึงชี้ให้เห็นว่า เมื่อสัดส่วนผลต่างมีค่าสูงยิ่งขึ้น ลูกหนี้ก็ยิ่งมีความสามารถที่จะคืนเงินกู้ได้ดียิ่งขึ้น หรืออาจจะกล่าวได้ว่าการพยากรณ์รายได้ที่ใกล้เคียงความจริงที่สุด หรือพยากรณ์อย่างระมัดระวังไม่ให้เกินจริง จะส่งผลให้ได้ลูกหนี้ที่มีความสามารถชำระคืนเงินได้ดีมาก ขึ้น ประเด็นสำคัญจึงอยู่ที่ตัวเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสถาบันการเงิน ว่าจะมีพฤติกรรมอย่างไร เช่น อาจจะช่วยเหลือผู้ขอผู้โดยการพยากรณ์ให้มีรายได้จากอาชีพจริงเกินความจริง หรืออาจจะไม่มีความรอบรู้อย่างจริงในการวิเคราะห์คำขอสินเชื่อ เพราะไม่มีประสบการณ์ ไม่มีความรู้ในอาชีพต่างๆ กว้างขวางพอจึงพยากรณ์ผิดพลาดเป็นต้น เมื่อการศึกษาได้ทราบว่ารายได้พยากรณ์จากคำขอสินเชื่อ มีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกหนี้ การวิเคราะห์คำขอสินเชื่อต้องระมัดระวังมากยิ่งขึ้นควรระวังทั้งในการเลือกพนักงานสินเชื่อและการหาข้อมูลของผู้ขอสินเชื่อ

หนี้สินนอกระบบสถาบันการเงิน (D_3) ณ ที่ระดับนัยสำคัญ α เท่ากับ 0.005 ค่า t-ratio ที่คำนวณได้เท่ากับ 5.22773 ซึ่งมีค่ามากกว่า t-ratio ที่จุดวิกฤต (2.576) แสดงให้เห็นว่าหนี้สินนอกระบบสถาบันการเงิน มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกค้า ในการศึกษา ได้กำหนดให้ลูกหนี้ที่ไม่มีหนี้สินนอกระบบสถาบันการเงิน มีตัวแปรหุ่น เท่ากับ 1 อย่างอื่นเท่ากับ 0 จำนวนค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอธิบายมีค่าเป็นบวก แสดงว่าลูกหนี้ที่ไม่มีหนี้สินนอกระบบสถาบันการเงิน จะมีความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ได้ดีกว่าลูกหนี้ที่มีหนี้สินนอกระบบสถาบันการเงิน หนี้สินนอกระบบสถาบันการเงินของลูกค้าหนี้นี้นั้นอาจจะเป็นหนี้มาก่อนที่จะขอกู้เงิน แต่ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อไม่ทราบหรือไม่ให้ความสำคัญ หรือเป็นหนี้ภายหลังจากรับเงินกู้ไปแล้วไปก่อหนี้ใหม่ก็ได้ หนี้สินภายนอกสถาบันการเงินนี้ส่วนใหญ่จะมีดอกเบี้ยในอัตราที่สูง และมีระบบการติดตามที่เข้มงวดรุนแรงต่อลูกหนี้มาก ดังนั้นลูกหนี้สถาบันการเงินที่มีหนี้ภายนอกสถาบันการเงินอยู่ด้วยนี้ จึงจำเป็นที่จะต้องกันรายได้ไปชำระหนี้นอกระบบก่อน จึงส่งผลให้การชำระหนี้สถาบันการเงินมีปัญหา ดังนั้นในการอำนวยความสะดวกจึงต้องสืบหาข้อมูลในเรื่องหนี้ภายนอกสถาบันการเงินให้ถูกต้องเป็นจริง และเมื่อปล่อยเงินกู้ไปแล้วจะต้องทบทวนติดตามลูกหนี้มิให้สร้างหนี้นอกระบบสถาบันการเงินขึ้นมาอีก เช่น การช่วยเหลือลูกหนี้ได้โดยทบทวนวงเงินสินเชื่อให้ลูกหนี้ใหม่ เป็นต้น